

Vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj na Portugalskem

Avtorica prispevka sem se od 27. 9. do 3. 10. 2015 udeležila študijskega obiska na Portugalskem v okviru Erasmus+ štipendije za akcijo mobilnost osebja za izobraževanje odraslih, ki jo omogoča CMEPIUS.

Cilj obiska na Portugalskem je bil spoznati, kako poteka proces vrednotenja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj v tej državi, katere elemente ima in kaj se lahko od Portugalcev naučimo. Portugalcem pa sem posredovala podatke o vrednotenju in priznavanju neformalno in priložnostno pridobljenih znanj v Sloveniji. V ta namen sem obiskala ANQEP – nacionalno agencijo za poklicne kvalifikacije in dva CQEP-a »centra za kvalifikacije in poklicno izobraževanje in usposabljanje«.

Rezultati projekta bodo med drugim vključeni tudi v priročnik Vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj priseljencev, ki ga pripravljamo na ACS skupaj z mag. Tanjo Vilič Klenovšek in Vero Mlinar.

Iz rezultatov obiska na Portugalskem je razviden negativni trend upada splošnega izobraževanja odraslih na račun poklicnega izobraževanja odraslih, ki ga je začela politika Evropske komisije, na škodljive posledice katerega že nekaj časa opozarjamo raziskovalci/ke in strokovnjaki/nje pa tudi EAEA (Evropska organizacija za izobraževanje odraslih). Portugalska je namreč imela dobre prakse vrednotenja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj zlasti do leta 2011, ko je bilo tam približno 450 t. i. »centrov novih priložnosti«, ki so omogočali vrednotenje tudi na področju splošnega izobraževanja odraslih. Po tem letu so se ti centri preoblikovali v t. i. CQEP-e, Centre za kvalifikacije in poklicno izobraževanje in usposabljanje. Število centrov se je zmanjšalo na nekaj več kot 200, s tem pa je začelo splošnemu izobraževanju odraslih pripisovati manjši pomen, saj se je zmanjšalo tudi število centrov, ki so se ukvarjali s splošnim izobraževanjem odraslih. Splošno izobraževanje odraslih se je tako še ohranilo v nekaterih srednjih šolah, kjer izvajajo tudi vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj.

Vendar pa se bo škoda, ki je nastala z ukinitvijo oz. preoblikovanjem »centrov novih priložnosti«, verjetno pokazala šele v prihodnosti. Manko bo najverjetneje nastal na več področjih, saj lahko, da bodo z zmanjšanim številom teh centrov težje dosegli cilje, ki so si jih zadali, med drugim, da bodo na Portugalskem tudi s pomočjo teh centrov dosegli cilj, da bo večina populacije dosegla srednješolsko stopnjo izobrazbe, kljub temu da je Portugalska država, kjer so še nedavno imeli prebivalci najnižjo stopnjo izobrazbe v Evropski uniji.

Že v nekdanji Pahorjevi vladi je bil eden izmed ciljev tedanje koalicije, da se tudi v Sloveniji zagotovi srednješolska raven izobrazbe za vse, vendar pa ta ideja ni bila implementirana. Menim, da se ob ustreznih prilagoditvah za hendikepirane, lahko tudi v tem pogledu veliko naučimo od Portugalske, ki si je zadala cilj doseči srednješolsko stopnjo izobrazbe za vse državljane. V naši državi imajo zlasti ljudske univerze možnost, da opravijo vlogo »centrov novih priložnosti«.

dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS